

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová az előfizetések, hirdetések, közlemények intézendők.

Felelős szerkesztő és kiadó:

id. SZILBER JÁNOS.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket jutányos árakért vesz fel a kiadóhivatal.

Karácsony.

(K.) Boruljatok le koronás királyok a koldusokkal egy sorba, szálljatok le fényes palotáitokból és hulljatok oda a betlehemi istálló jászolához, mert — ma született néktek az Üdvözítő . . .

Karácsony szent ünnepe. Kigyulnak az apró, csillogó gyertyácskák; a metsző, hideg légben megjelennek a szárnyas angyalkák és a fagyból kivirul a milliónyi zöld fenyőgaly, nem zuzmarával borítva, hanem fényzőnben ragyogva . . . S az ékes, dus karácsonyfa körül örömtől ragyogó arccsal áll a boldog család, tapsoló gyermekek, mosolygó apák és gondos anyák.

Boldog emberek! Néhány szavam volna hozzátok . . . de ne haljon el arcotokon a mosoly, ne tűnjék el szívetekből az öröm lángja, — ezt nem akarom!

Nem akarom megzavarni lelketek ünnepi hangulatát, higgyétek el, nem én vagyok oka annak, hogy a lélek áhitatos, vallásos harmóniájába belevegynének a durva realizmus diszsonáns, bántó, mély akkordjai is, mintha mélységből hangzanának.

A világ minden öröme, büszkesége, reménye, álma, boldogsága testet öltött és leszállt ma a magasból. Le hallik a fellegek honából a szeráfok andalító zenéje . . . és . . .

Mint a tenger fenyegető habjai, korbácsolják fel az emberiség egész valóját azok a rémes, morgó hangok . . . de profundis . . .

Igen, ott közeledik a fenyegető sereg, a társadalom száműzöttjei, akikben immár gyökeret vert a szkepszis, mert az ő karácsonyuk: szenvedés, inség, nyomor, reménytelenség, éhhalál vagy — bűn.

Nem azokról szólok, a kik a korcsma asztal mellől verik a mellüket s hitetlenül gyalázzák meg a hívő nép templomát; nem azokról az ünneprontókról beszélek, a kik rablók módjára döngetik a kapukat s csak a másokból követelnek részt maguknak, hanem azokról, a kik valóban sorsüldözöttek s a kik nem a maguk, hanem valóban a társadalom hibáit sanylik.

A kik ezen a szent estén is felő, reszkető testtel, didergő tagokkal, éhesen, hajlék és ruha nélkül kopogtatnak be hozzátok, szerényen alamiznáért könyörögve.

Meggörnyedt ősz emberek, a kik-

nek immár senkijük sincs s a kiket talán saját küszöbéről taszított el a vad állatias rokonság.

Életunt ifjak, a kik korán megöregedtek, mert valamely váratlan csapás, szörnyű tragédia zátonyra vetette lelkes törekvésük könnyű hajóját . . .

Árva gyermekek, a kiknek szülei korán elhaltak, vagy a kiknek élnek ugyan szülei, de ki tudja hol? Most már talán föl sem ismerik ebben a vézna teremtésben azt a mosolygó arcú babát, akit ott felejtették valami kapu sarkában . . . egyszer régen . . .

Halvány, rongyos asszonyok kisdedeikkel . . . sirva jönnek, mert kenyérkeresőüket vesztették el . . .

Elzüllött, hitvány alakok, élettelen vázak és kisértetek hosszú sora vonul föl . . . a kik elitták, elkártyázták, eljátszották mindenüket . . . Gondtalanul élhetnének és mégis — kétségbeesetten, jajgatva siránkoznak . . .

Kenyeret, kenyeret, kenyeret!

Ezeknek a szerencsétleneknek — nem jut ki a szent karácsony örömeiből semmi, semmi . . .

Ezek a szerencsétlenek még imádkozni sem tudnak . . . Átok minden szavuk.

De megjelenik a részvét, hogy

A TISZAVIDÉK EREDETI TÁRCZÁJA.

Magyar Remekírók.

IV. Sorozat: Kurucz költészet: Kisfaludy Sándor munkái, I. köt. — Széchenyi István gróf munkái, I. köt. — Vörösmarty Mihály munkái, IV. köt. — Tompa Mihály munkái, II. köt. — Kiadja a Franklin-Társulat, Budapest, 1903.

Az a nagy és értékes gyűjtemény, melyben a Franklin-Társulat összegyűjteni vállalkozott a magyar nemzeti génusz legjelesebb alkotásait, ismét öt szép kötettel gyarapodott. Kapóra jelent meg a „Remekírók” e negyedik sorozata éppen Karácsony előtt: Mert aki könyvet szokott ajándékozni annak, a kit szeret vagy becsül, — s ilyenek sokan vannak — bizonyára nem talál maradandóbb becsű könyveket a „Magyar Remekírók”-nál.

Ennek a negyedik sorozatnak, a Kisfaludy Sándor, a Vörösmarty és Tompa munkáinak egy-egy kötetén kívül, két igen nevezetes, szinte azt mondhatnók: egyetlen kötete van. Az egyik: a Kurucz költészet, s amásik a Széchenyi István gróf válogatott munkáinak első kötete. Mind a kettő régen érzett hiányt pótol irodalmunkban, s éppen ezért különösebb figyelmünkre érdemes.

A Kurucz költészet — talán mondanuk se kell — a magyar nemzet szabadság-kultuszának hű tükré, s egyuttal a Rákóczy és Thököly dicsőségének örökös emléke. A mióta Thaly Kálmán, a kurucz kornak fáradszatlan búvára, és az ő nyomán Toldy és Erdélyi, a két jeles irodalom-történész, felkutatott és közreadták a vitézi énekek és elegyes da-

lok gyűjteményét. egyre jobban lebizonyosodott, hogy a „kurucz költészet” voltaképpen nem izolált fejezet irodalmunk történetében, hanem alkotó része, illetőleg láncszeme annak a népies magyar költészetnek, mely a századok során soha meg nem szakadt, hanem egyre élt és fejlődött. „Egy része a történeti népköltészetnek — írja Erdélyi Pál, a kötet ismertető előszavában: — harmincz-negyven esztendőnek (1670—1711) költői formában való megnyilatkozása. Nem önálló, hanem ez idő szerint a legjobban képviselt és ismert fejezete a népköltészet történeti fejlődésének.

Végig lapozván ezt a szép kötetet, melynek tartalmát Erdélyi Pál nagy szeretettel és finom ízléssel válogatt össze a „Kurucz Költészet” gyöngyeiből, meglevenedik előttünk az a legenda szerű kor, melynek emlékét már csak a „Rákóczy-induló” őrizi köztünk. És, amint erre a szilaj indulóra gyorsabb pezsgébe jön a vérünk, ugyanúgy hevesebb lüktetésbe kezd a szívünk is, mialatt szemünk révedezve jár az izzó hazaszeretet telített fekete betűkön, mert minden sor egy-egy fohász a szabadságért s egy-egy fogadás, hogy „vérük hullajtásával is kivívják” ezt a szabadságot, mely — fájdalom! — elveszett akkor, és pedig sok időkre vesztett el!

Rákóczy, Bercsényi és Bezerédi — a „vitéz magyarok vezéri” — az áruló Ocskay, a „fejedelem világa”, a rettenetes vak Bottyán, s a kurucz-világnak valamennyi, többé-kevésbé híres és hírhedt szereplő, föl egészen Károly Sándorig: mind előfordulnak e dalokban, viselt dolgaik érdeme vagy becsületlensége szerint, egész addig a szomorú pilla-

natig, amelyben „kiálott Rákóczy a munkácsi sánccra — Reá támaszkodék pántos pallosára” . . .

E szomorú pillanattig váltakozva csendül meg a „Kurucz Költészet”-ben, ahol dicsőségesen fölragyog, hol veszedelmes zátonyra jutott szabadságnak ujjongása és keserősége, a szerint, amint a Rákóczy fegyverei győztek, vagy vereséget szenvedtek. Ettől kezdve azonban, miután a szabadság ügye elveszett, csupa fájdalom sir a török sip, vagy a magyar tárogató hangján s a szerencsétlen ország állapotát semmiféle korfestő rajz nem jellemezhetné hibében, mint a kötetnek utolsó előtti dala, melyet ide igtatunk!

Rákóczy, Bercsényi! Ragyogó vitézek!
Napkelet tájiról, fegyverre kelének,
És amint fölkeltek, fohászuk égbe szállt:
«Segíts meg, Istenünk, harcaink hevén át!

Segíts meg Istenünk! És Te, Szűz Mária,
Hogy el ne pusztuljon magyarok hazája!
Magyarok hazája, oly dicső volt hied,
Hogy aranyalmának neveztek el téged.

Az alma lehullott csutkjája van csak még,
Mióta az ország labanczczal tele lett;
Magyarok hazája, aranyos szép alma,
Ki téged őrizett, hideg hant takarja.

A «kurucz költészet» a «Magyar Remekírók»-nak minden esetre egyik legszebb és legértékesebb kötete.

Ugyanezt mondhatjuk a Széchenyi István gróf munkáinak első kötetéről is, melyet Ber-

BERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER

megenyhítse fogalmukat. És szörnyűség! a szenvedők serege egyre szaporodik s a részvét oly csekély . . .

Mert hazug az az érzés, a mely telt torokkal hirdeti a terített asztaloknál, vagy a báltermekben, hogy jót tesz. Mert csupán azért tesz jót, hogy hiuságának hizelegjen . . . a nyilvánosság előtt, a színpadon tesz jót, hogy kikiálthassa a világnak: ime nézzétek én jót teszek.

Helyes, tégy jót! De a balkezed ne tudja meg . . . Mert nagyon sovány az ilyen jótétemény! . . .

És míg bent a fényes termekben ékes pohárköszöntők hangzanak el, odakint a zivataros éjben egyre hangzik a rémes sivités:

Kenyeret, kenyeret, kenyeret!

— **Vármegyegyülés.** Két napig tartott a vármegyei közgyűlés, mely minden kiemelkedő mozzanat nélkül — parancsszóra — morzsolta le azt a sok tárgyat, mi között nem egy méltó lett volna a megvitatásra. Az utóbbi időkben igen megváltoztak az állapotok a megyén, úgy, hogy ma már nem is akad ember ott, ki az ellenzéki érdekeket védve a szőnyegre kerülő tárgy másik oldalát is megvilágítaná. Az utóbbi megyegyűlés bizalmat szavazott. Kinek, mivel tett érdemeket a bizalomra a kitüntetett, azt ma nem kérde senki, elég ha annyit tudnak a bizottsági tagok, hogy a nagyobbak, az erősebbnek szüksége van a „bizalomra,“ hát jegyzőkönyvbe kell iktatni. Azok, kik ilyen alkalommal kérdést szoktak intézni, hogy hát tulajdonképen mire való az a bizalom szavazás? A nép érdeke nem-e éppen a „bizalmatlanság“ szavazása mellett szólna? Az ilyen férfiak a megyéről ma már ki vannak irtva, az erősebbek idegen világrészben élnek, a gyöngébbeket egy kis ügyészi állással, vagy hasonló előnyök nyújtásával el let-

tek némitva. S így, ha fel is vonul az ellenzéki érzelmű megyebizottsági tábor, szóvivő nélkül csüggedten nézi, hogy miként jut ott érvényre a klikk uralom. Egyébkén a közgyűlés 58 szóval 6 szó ellenében bizalmat szavazott a Tisza kormányának. Szentes város azon határozatát, mely szerint képviselő testülete a csongrád—szentes—orosházi vasút építési költségeire 200.000 koronát szavazott meg, jóváhagyást nyert.

Krisztkindli a községi tisztviselőknek.

A községi kezelő személyzet testületileg tisztelgett f. hó 20-án Forgó Gergely bíró és Söhlya Gyula jegyző uraknál, kérvén pártfogásukat az alábbi kérelmükhöz, melyet a képviselő testülethez együttesen intéztek.

Itt közöljük a kérelmet:

Tisztelt képviselő testület!

Midőn az egész országban működő hivatalnokok, anyagi helyzetüknek javítása érdekében, gyűléseznek, kérelmeznek és mindannyi érdekében történnek méltányos intézkedések, midőn erről olvasunk, midőn ezt halljuk; nem az irigység fog el bennünket a jobb helyzetbe jutott hivatalnokok iránt; csak az önmagunk sanyaru helyzetének javítása iránti vágy, családunknak, a gyakran ruházatban, tápláló élelemben, fűtő anyagban szűkölködő és nélkülöző családunknak csak némiképp is jobb helyzetbe való juttatása iránti ösztön löböd föl bennünk; melynek nyomán támadt azon elhatározásunk, hogy a tekintetes képviselő testület elé járulunk fizetésünknek némi százalékkal

való emelése, vagy némi lakbér megállapítása iránt. Nem vesszük igénybe a képviselő testület figyelmét az által, hogy elősoroljuk bajainkat, elég ha a lakbér viszonyok, meg a piaczi és tüzelő anyagok drágaságával szembe állítjuk 400—500 irtos évi fizetésünket. Alólirottak, a községi segéd- és kezelő személyzet egész bizalommal fordul munkaadójához a tekintetes képviselő testülethez, kérvén, hogy bölcs belátása szerint, méltóztatásuk módját találni igazán sanyaru helyzetünk javítása érdekében.

Kelt Csongrádon 1903. decz. 21.

Az előjáróság megígérte támogatását és azon kijelentést tették, miszerint remélhető, hogy a képviselő testület is méltányos elbírálásban fogja részesíteni ezen kérelmet.

Mi, kik a kézi napszamos és kézi munkásoknak mindenkor támogatói voltunk, szellemi munkások munkáját is sokra becsüljük és épp ezért helyénvalónak tartjuk, ha a képviselő testület méltányossággal lesz a tisztviselők kérelmének elbírálásánál és megörvendéztetné őket és családjaikat egy kis krisztkindlivel.

Bűnös uton.

Arany mondás, hogy: „a holtakról vagy jót, vagy semmit!“ De ennek megértése tisztességes, fenkölt gondolkodást igényel. Azért sokan nem értik meg. Magánegyéneket érte elítélni nem lehet, de ha egy irodalmi vállalat adja ki magáról az értelem hiány bizonyítványát, az már legalább is sajnálatos.

Ha a legjobb akarattal vagyunk a „Csongrádi Lap“ t. szerkesztősége

zeviczy Albert rendezett sajtó alá. A hosszú bevezető tanulmány, melyet a kötet élére irt, talán a legértékesebb azok közt, melyeket valaha a nemzetbresztó legnagyobb magyar-ról irtak. Meglátászik rejta, hogy nem csak szereti Széchenyit, hanem, alaposan ismeri mind lelki és kedélyvilágát, mind politikai és társadalmi munkásságát is. Sikerral védi meg ama nem régiben támadt tesdenciozus törekvés ellenében, mely szeretné Széchenyi nagyságát a Kossuth-kultusz oltárán, s igen helyesen jegyzi meg, hogy nemzeti pantheonunk mindkettőt — Széchenyit is, Kossuthot is — csonkítatlan nagyságában fogadhatta magába egymás mellett is; mert „az hogy működésük egy időben ellentétes volt, nem bsoikkentheti annak a ténynek az értékét, hogy mindkettőnek tüneményes alakja a mi hazánknak, a mi tőtenetünknek az ékessége.“

Széchenyinek ebben az első kötetében a Hittel Világ, Stádium és az Utirajzok foglal helyet. Mindjárt ez a program és beosztás is mutatja, hogy Berzeviczy mily nagy értelemmel válogatta össze Széchenyinek azokat a munkáit, amelyekből az olvasó legjobban megalkothatja a kiváló emberünk helyes képét. Tudott dolgot ismétlünk, mikor azt mondjuk, hogy soha könyv nem tett akkora hatást nálunk, mint a Hittel «A régi táblabíró parasztlázítóinak és birtokrablónak hitte Széchenyit, de a tisztelhetbeli aljegyző és a fiatal ügyvéd a haza megváltójának», — mondja Bárány Kemény Zsigmond.

Tudjuk, hogy a Hittel gróf Desseffy megtámadta, és Széchenyi a támadásra a «Világ»-gal felelt, amely czim azt jelenti, hogy írója világosságot tart vetni a vitás kérdésre. Sokan a «Világ»-ot tartják Széchenyi legsikerültebb és legdiadalmasabb könyvének; de ha igaz is, hogy ellenfe-

lét fényesen megczáfolta. viszont azt se lehet tagadni hogy a «Világ» hangja fölötta eles, sok helyütt pedig szívet maró és gyöngédtelen. A «Stádium» folytatás és kiegészítő része a két előbbi könyvnek. betetőzése annak a társadalmi és közgazdasági átalakulásnak, melyet Széchenyi olyformán óháltott s amelynek valóítására se pénzt, se időt nem kimélt.

E komoly és örökké becses tanulmányoknál — Széchenyi egyéniségének megítélésére — fontosabbak az Utirajzok, melyekben a nagy férfiú egész mivoltát szinte pongyolában látják. Nem sok az egész, alig nyolczadrésze a vasos kötetnek, de a Széchenyi meghasonlott kedélye, elégedetlensége a világgal és önmagával, a lelki egyensúly hiánya vagy legalább tökéletlensége annyira kéri a 25-30 lapból, hogy megérjük belőle azt a szomorú véget, amit önkézzel készített magának.

Bárhogy van is, erre a kötetre szükség volt, s valóban örülhetünk, hogy megjelent. Széchenyi munkáinak elfogytával nagy alakja is kezdett feledésbe merülni, pedig nemzetünknek mindig nagy szüksége van az olyan példákra, aminőt Széchenyi mondott, s az olyan tanításokra, amikkel ő oktatta haladásra a nemzetet. Igaz, hogy az iskolában olvastatnak szemelvényeket munkáiból; de míg egyfelől az, amit az iskolában tanulunk vagy olvasunk, később — épen mert az iskolában foglalkoztunk vele — kicsiségnek vagy figyelmünkre nem méltónak tetszik, addig másfelől ezek a kivonatok — épen mivel a komolyabb, elvontabb rész hiányzik belőlük — nem elégítheti ki azt, aki magasabb rendű intenczióval óhajtaná tanulmányozni a Széchenyi iratait. Így, ahogy ez az első kötet megjelent, — kivált a Berzeviczy alapos és szélesen megírt tanulmányával együtt — valósággal nyeresége irodalmunknak és örökké becses kiadvány marad.

A «Magyar Remekírók» ir. sorozatának többi három kötetében a Keszaludy Sándor Tompa és Vörösmarty egy-egy kötetét kapjuk.

A Kisfaludi első kötetéhez Heinrich Gusztáv irt alapos, kritikai bevezetést. Nála rátermettebb kritikuskunk aligha akadt volna erre a munkára, mert a Kisfaludi Sándor költészetének helyes méltatásához okvetetlenül szükséges az olasz, francia és német irodalom tüzetes ismerete is, ez pedig Heinrich Gusztáv teljes mértékben bírja. Csakis így sikerülhetett a bevezetés, amelynek különben még az érdeme, hogy nem csak a költőt, hanem az embert is megismerteti velünk. Ebben az I. kötetben Himfi Calainak mind a két részét: Kesergő és Boldog szerelmet kapjuk.

A Tompa munkáinak II. kötetében a Dalok, Ódák, Románzok, és Balladák foglalnak helyet. Ezt Lévy József rendezte sajtó alá, aki az első kötethez gyönyörű bevezetést irt Tomparól. A Vörösmartyi munkáinak IV. köteté, mely a nagy költő leghivatottabb kritikusa, Gyulai Pál rendez sajtó alá, a drámai költeményeket (2. köt.) tartalmazza, s a legvastagabb kötetek egyike (362 lap), amelynél, ebben a sorozatban, csak a Széchenyi munkáinak I. köteté terjedelmesebb (390 lap). Látni való ebből, hogy a kiadó társulat ugyancsak bőkezű, mert az eredetileg 15 — 20 ivre terjedő kötetek helyett gyakran ad 22—25 iveseket is. A kötetek kiállítására minden tekintetben mintaszerű és hasonló az előbbiekhöz.

A «Magyar Remekírók» 55 kötetben jelennek meg, öt-öt kötetes sorozatokban minden félévben. Az egész mű ára diszes kötésben 220 kor. s megrendelhető minden könyvkereskedésben, vagy magánál a kiadó cégénél (Franklin Társulat Budapest, IV. Egyetem utca 4. sz.) s hogy bárki könnyen megszerezhesse, havi 3 koronás részletre is kapható.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól, mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknek, légzőszervek hurutos bajainál** ugymint **idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozók-nál influenza után** ajánltaük. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljük, hogy minden üveg alantli cözéggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár BASEL (Svájcz.)

íránt, akkor csak e rövid szavakkal emlékezünk meg egy főrmédvény kezdő sorairól, melyek egykori plebánosunk, Hegyi Antal ellen irányulnak. Egy olyan embert támadni és gyalázní, aki elől a védekezés útja el van zárva; az az eljárás minden, csak tisztességes nem lehet!

De mi nem vagyunk Hegyi Antal védői. Csupán az igazság és tisztesség érdekében tértünk ki az ő személyével foglalkozó csunya támadásokra is. Mert hogy ki volt Hegyi Antal, azt ítélje meg a nagy közönség. Jó cselekedeteit vesse össze hibáival és becülje meg, vagy feledje el emlékét örökre.

A „Csongrádi Lap“ azonban ezen felül jóval túl lépi a tisztesség határát, sőt rátér a bűn sötét, ijesztő lejtőjére, amikor gyógyítani akarja lábbadozó társadalmi életünket, de tévedésből, vagy, ami inkább feltehető, roszakarattól megmérgezi. Főrmédvénye további részében hadat izen a „Tiszavidék“nek. Segítségül hívja az egész olvasó közönséget. (Ha volna. Szedő.) Az egész vármegyét. És sikra szállásra szólítja fel „nemcsak a csongrádi intelligenciát, hanem Csongrád megye közönségét és az összes magyar sajtót. Nem kéri, hanem követeli, hogy ezek mind harcoljanak a „Tiszavidék“ ellen, mert ő („a Csongrádi Lap“) egy maga, — mint írja — nem bir küzdeni, nincs ereje a harcához és a csatában nem képes kivívni a dicsőséget, a támogatás nélkül piszok és gyalázatban marad.

Kérjük laptársunk ezen kijentését komoly bírálat tárgyává tenni. De egyszerűs mind kérjük tudomásul venni azt is, hogy mindez azért történt, mert megemlékeztünk egy igazságügyi közeg változásról. Nohát, ha ez az ujság a közbékét szolgálja, akkor ne ütközzünk meg a pornép nap-nap utáni bicska harcán. Mert ha oly nyomorult az erő, mint maga bevallja, hogy nem képes a tisztességes harczra, akkor tartsa szem előtt, hogy hallgatni arany, beszélni ezüst. Egy erőtlén báb ne akarjon feltolakodni erkölcsbírónak oly esetben, amikor az igazság fény sugarát elhomályosítani még a megacézódott erők sem képesek.

Régi elvünk, hogy aljas tett, bárkit is igazságtalanul bántalmazni. A „Csongrádi Lap“-ot olvasni nem szoktuk, mert közleményei nem érdekelnek, és így kritikát sem akarunk felette gyakorolni. Mint laptársunk íránt, előszeretettel viseltetünk. Tisztességtelen tehát az ő beavatkozása a mi ügyünkbe. Ha nem tetszik ne olvassa el lapunkat, mert az ilyen fogadatlan prókátoroskodás nemcsak undorító, hanem káros is, mert a két olvasó közönség között szítja az ellenszenvet. Hireinkéért, bírálatinkéért mi mindig felelünk, épen azért kérjük t. laptársunkat, hogy a jövőben tartózkodjék az ilyen tisztességtelen főrmédvények közreadásától, különösen pedig az izléstelen fenyegetőzésektől, mert mi azt, mint jelenben tesszük, mindenkor megvetéssel utasítjuk vissza és azon felül — a harcához is van erőnk.

UJDONSÁGOK.

— **Olvasóinknak, munkatársainknak** boldog Karácsonyi ünnepeket kívánunk.

— **Az iparkamara ülése.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara 1903. évi december 29-én kedden délután 2 órakor a kamarai székház termében teljes ülést tart.

— **Szabadságolt katonák.** Az el múlt vasárnap tömegesen érkeztek városunkban a szabadságolt katonák. A honvédség kötelékéből a 2 évet, a közös hadserekből pedig a három évi tényleges szolgálatnak eleget tett legénység lett szabadságolva, kiknek már más évekbe szeptember végén kezükbe nyomták a szabadságoló levelet. Ez évben az exlexes állapot három hónappal meghosszabbította a katonák szolgálati idejét, mely különben fegyvergyakorlatoknak lesz részükre beszámítva. Így biztos a kilátás, hogy amennyivel kevesebb volt a kifizetés az egybekelések száma a szokottnál, ép oly arányban emelkedik majd az a most beköszöntő farsangi napokban.

— **Tavasza a télben.** Ma köszöntött be a tél, melyben az időjárást tekintve tavaszt látunk; legalább is ezt a képet mutatja az utcák képe, hal kis kabátokban, méltóság teljes lépésben haladnak a járókelők. De nemcsak az időjárást tekintve van a tavasz a télben, mit a megkésett időjárás okozott; hanem a katonai intézkedésekben is tavaszos az idő, amennyiben már ez évben megtörtént a péttartalékosok behívása is, mi rendes körülmények közt a tavaszi napokra szokott esni: márczius hónapra. Ez évben azonban az exlexes állapot belekényszerítette a katonai köröket, hogy a péttartalékosok behívásával tavaszt csináljanak a télben.

— **Tolvajok a parokhián.** A parokhiára e hó 22-én este ismeretlen tettesek behatoltak a segédlelkészi szobából egy téli kabátot, és két pár cipőt elloptak. Az esetet feljelentette a csendőrségnél, mely megindította a nyomozást.

— **Hogy mikor lesz az ideai sorozás,** azt igen bajos volna megjövedelni, mivel azt az illetékes faktorok maguk sem tudják; annyi bizonyos, hogy az ideai fősorozást már ez évben nem lehet megtartani s így nem is különös, hogy azt egy újabb revizió alapján január hó végére kombinálják megtartani. Mivel azonban a sorozás idejét számtalanszor előre tollák az ex-lex-es viszonyok folytán ma sem merjük rá fogni, hogy az január hóban tényleg meg lesz tartva.

— **Szajpadlás nélküli műfogak** f cicleslegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell nem is lehet. Egy óra alatt tökéletesen lehet vele beszélni és rágni. 10 évi jótállás. Barna J. egyedüli specialista a szajpadlás nélküli műfogak készítésében, Budapest, Kerepesi-ut 26. szám. Vidékiek megvárhatják.

— **A reklám.** Ha élne még a legnagyobb magyar Széchenyi István gróf, a nemzet gazdaságának fokozását célzó munkájában bizonyára érdeme szerint méltányolná a modern gazdasági élet lüktető szervét, a Reklám, mely nélkül manapság már kereskedelem és forgalom el sem képzelhető. A politikában, a közéletben a sajtó a vezető szerep és a közgazdasági életben, a kereskedelemben a reklám egybe van forrva a boldogulás fogalmával. Az a kereskedő és iparos, ki manapság nem hirdet, az ne számítson tartós sikerre, azt elnyomja a varsény. Általánosan ismeretes, hogy a reklám az anyagi siker kulcsa és hatalmas közvetítője egy a keresletnek, mint a kínálatnak. Állandó, ésszerű és ügyes reklámozás minden gyári, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme; dúsan kamatozik és idővel a befektetett tőke szerzését hozza meg. Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható Leopold Gyula hirdetői irodájában, Budapest, VII. Erzsébet-körut 54., ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, fölülmulhatlan pontossággal és olcsón eszközölnek bármiféle hirdetések, reklámokat úgy az összes budapesti és vidéki, mint az összes külföldi lapokban és naptárakban.

— **Férfiak ingyen kapnak gyógyszert** a legújabb találmányu, amely visszaadja az elveszett erőt. Mindenki aki érte ir, próbacsomagot száz oldalas könyvvel együtt, jól becsomagolva ingyen kap. Ez a legcsodálatosabb csodaszert, a mely már ezreket mentett meg, a kik ifjúkori bűnök következtében nembeli betegségben, syphilis és elvet szett férfierőben szenvednek. Ez oknál fogva az intézet rá szánta magát, hogy bárkinek ingyen küld egy csomag gyógyszert felvilágosító könyvvel együtt. Ezzel a házi orvos-sággal a betegség odahaza is gyógykezelhető és mindenki, aki ifjúkori bűnök folytán nembeli betegségben, eme gyöngeség vagy pedig chornikus betegségben szenvednek odahaza maguk kezelhetik magukat. Ez a gyógyszer azokra a szervekre hat, a melyeknek az erősödése szükséges a csodálatos eredménnyel gyógyítja a már éveken át tartó betegségeket. Öregék és fiatalok a Stadte Medical intézetnek alulírt czimen irhatnak, a honnan a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorban is azokat akarja megmenteni, a kik kezelést végett nem hagyhatják el otthonukat. A próba szált litmány meggyőződött arról, mily könnyen gyógyítható meg e borzasztó betegség odahaza. Az intézet kivétel nem tesz, bárhonnan irhat magyarul az orvoságért, mititoktartás mellett postafordultával egy gyógyszer szállítmány könyvvel mindjárt megküldetik. Irjon még ma. A szállítmány oly szépen van csomagolva, hogy annak tartalmát nem fogja senki sem kitudni. A levelet kölvetkezőképpen kell czimezni. Stadte Medical Institute, 6920. Elektron Buil-Sing' For-Wayne, Ind. America. Minden levelet frankirozni kell.

Anyakönyvi bejegyzések.

— 1903. december 19-től 26-ig. —

Születések: Fodor István, Brindza Julianna Ilona, Kajtár Tamás, Révész Julianna, Lekrinczki Anna Viktória, Deák Agnes, Magyar Rozália, Csernus Gyula, Kádár István, Palásti Agnes, Horvát Etelka, Konkoly Béla István, Mészáros István, Bartóczki Erzsébet, Czombos István, Szécsényi Ferencz, Huszka Mária Zsófia, Szabó Pál.

Halálozások: Zsigo Mária 8 éves veselő, Deák Erzsébet 73 éves alszárfekegy, Gulyás Mária 8 hónapos bélhurut, Urbán István 89 éves aggkor, Szlapák Sándor 31 éves tüdőgümökor, Bodor Sándor 13 napos veleszületett gyengesség, Ötvös Mária 16 hónapos tüdőgyulladás.

Eljegyzések: Kocsi Rókus Georgiádesz Máriával, Kis János Palásti Erzsébettel.

I R O D A L O M.

Bucusu hang az Ozeán fenekéről. A labradori félsziget partján 1903. okt. 9-én egy palackot vetett partra a víz. A halászok bevitték a tengerészeti hivatalba, hol a palackban talált ujságdarab széléről a következő, francia nyelven írt szavakat betűzték ki: kilencz napja vagyunk élelem és víz nélkül. Kazán robbanás történt. Ha ma estig nem jön segítség. A többi elmossa a beszivárgó víz. Megálapították, hogy az ujság darab egy magyar lapból van letépv. s elküldték Budapestre kinyomozni, hogy mikor jelent meg a kérdéses szám, és körül belül kiknek New-Yorkban a kezében? Kiderítették, hogy az a pár sor az Egyetértés 1903. Julius 10-iki számára van írva, de hogy Amerikában kiknek a kezébe kerülhetett, kissé bajos lenne megálapítani, mert az Egyetértés New-Yorkban 627 példányban jár, az egész Egyesült-Államok területére pedig 1740 példányban.

Az oka ennek, az egyetlen egy lap sem nyújtja a hazai közéletnek olyan hü képét, mint az Egyetértés, s a függetlenségi törekvésnek az Egyetértésnél lelkesebb buzgóbb nagyobb sikerű apostola egy sincz.

De nem csak politikai és társadalmi téren lett, az elmúlt 37 évfolyam alatt vezér lappá az Egyetértés, a közgazdaság, az ipar, a kereskedelem és a mezőgazdaság nem nélkülözhetik szolgáltatásait. Szépirodalmi rovata pedig épen egyedül áll az egész sajtóban. Fenyő Sándor főszerkesztő ugyanis megtudta nyerni Kossuth Ferenczet Magyarország ezidő szerinti első politikusát, azonképen szépirodalmi főmunkatársnak megnyerte a ma élő magyar írók egyik legnagyobbikát, Ötvös Károlyt. E két ragyogó névhez a kiváló munkatársak egész gárdája csatlakozik — s ezek együttes munkája emelte az Egyetértést, a haza határain túl is hódító utat járó legelső magyar lappá.

Most újévkor ez a lap gyönyörű ajándékot is, ad az előfizetőknek, azoknak is, kik most jelentkeznek új előfizetők gyanánt. Pompás Rákóczi album sz, művészi kivitelű és gazdag tartalmú Előfizetőknek

Budapest Vármegye-utca 11 szám alá küldendők
Tiszviselők, papok, tanárok, tanítók; lelkészek, m.
gyar katonatisztek kedvezményes áron kapják egy
honapra 1 frt 20 kr.-ért, negyedévre 3 frt 50 kr.-és
félévre 7 frt-ért.

CSARNOK.

Régi dalok.

A régi dal, a régi kin,
Szivemben ébred újra im!
S a régi kinban annyi dal van
Es annyi kin a régi dalban!

A régi kin, a régi dal,
Szivemben újra átnyilal,
S a régi dalban annyi kin van
Es annyi dal a régi kinban!

II.

Keletre nyilik ablakod,
Nyugatnak fordul az enyém,
Neked mosolyg a nap, ha kél;
Nekem mikor nyugodni mén.

Oh, bölcs a nap! Jól tudja, hogy
Hozzád való a fény özön,
S miként szivembe a remény
En hozzám csak meghalni jön!

III.

Merre száll a sóhajtasom,
Senki azt ne tudja,
Leselgő szem ki ne losse,
Merre van az utja.

Szerelmünknek édes titkát
Csillagos ég fedje
Dalos madár ne dalolja,
Patak ne csevegje.

Ne tudja azt senki, senki,
Egyedül mi ketten
Mi is óh, — csak félig ébren,
Félig — önfelédten!

Márkus József.

Karácsony este.

Tél van, a télben karácsony! Az Isten a leghidegebb időt választá, hogy megszülessen az emberiség iránt legmelegebben érző szívet. A gyermek, mint az agg, a férfi, mint a nő, megható érzelemmel várja a tél jeges kebléből kikelni karácsony sugáros ünnepét. A gyermeket gondos szülői által előkészített öröme várják és oltják ez ünnep emlékét tisztán érző ártatlan szívébe, mely évről-évre nő s megszenteltetik ott az áhitat szent malasztja által. Az ifju karácsony ünnepét mint jövőjének utjában egy-egy megpihenő fényes pontot üdvözlő, Az agg multját látja újra születni benne s míg emlékezete visszavarázsolja ifju korának kedves ismerősök körében töltött karácsonyjait, — emlékezetének e ragyogó köntösében újra ifjunak érzi magát.

A szél fűtül, a fák száraz galylyai egymást csapdossák, az erdőkefávarai csatát vívnak. Mire megjő az est, felhő fátyolt von a holdvilág elibe, hódunnába burkolja a földet és eltakarja a szeker nyomokat, mintha mondaná: maradjon most mindenki övéinél, nagy ünnepe ez az évnek, töltse azt minden ember szeretettjei közt, meleg kebel, meleg kályha mellett, égő szemek és égő gyertyák fényénél; ölelje meg nejét, szorítsa keblére gyermekeit és csókolja meg szülője kezét. De az ölelés, ez a szorítás, ez a csók ünnepi ölelése, ünnepi szorítása, ünnepi csókja a szívnek, egy édes emlék virágmagva hull kebleinkbe, mely minden karácsonykor újra és újra fog kivirulni.

Oh, mily boldogok vagytok ti, kik ezt tehetitek, kik kedveseitek kezét szíveitekhez emelve a nyugalom, a megelégedés, a szeretet gyógybalzsamát édelítitek édes családi körben; de azok, kiket a sors viharja a fagyos éjszakába taszított, kiknek a tépett szív melege helyett mérget csepegtet keblébe és ki életétől szökni akarván járatlan utakon, erdők mélyébe téved s a farkasok ordítása közé vegyül fájdalmas jaja: oh! gondolatok az ilyenekre is, kik éppen úgy emberek, mint ti és meleg szoba helyett fagyos kétségbeesést nyertek osztályrészül.

Imádkozzatok! Megkondult már a templom harangja, a gyertyák lángja magasan lobog az oltár körül, mint megannyi csillag, körülvéve azt a mindenséget, melyen az Isten lakik. Öltöztessétek föl a gyermekeket meleg téli ruhákba, fogjátok meg apátok karjait és segítsétek őt a menésben. Igen, igen, menjen a templomba a család apraja és nagya, ifja és vénje, vigyétek kebleitekbe zárva az imádságos könyvet és imádkozzatok: oh! mert annyi imádkozni valója van a magyarnak!

Ha elzengett az áhitat éneke, ha az orgona végső hangja már csak bágyadtan rezg a templom ivezete alatt, bocsássatok még egy kanyörgő fohászt az Urhoz, azután fogjátok meg ismét apátok karját és gyermekeitek kucsját, menjetek haza és hadd hassen meg benneteket az a tudat, hogy ma szent karácsony napja van. Szedjétek tehát le a karácsonyfáról a csecsebecskéket, osszátok ki azokat a gyermekek játszi életének édesítő örömeire; hadd rakja mindenik vánkosa alá kedves kincsét és álmódjék felette, legyen álma mindeniknek, a mi volt a kis Jézusnak: az emberiség szabadsága.

Igen, ők már alszanak, ajkukon az üdvösség ártatlan angyala mosolyog, keblükben a gyermeki megelégedés kedves érzete és fejük alatt az édes karácsonyi ajándék. Szülők, csókoljátok meg a gyermek redőtlen homlokát s legyen e csók, e szülői csók enyhítő szellő az egész életen át, mely a homlokrol tovakergesse a keserűség boruját.

Es most menjetek aludni ti is, de még egyszer gondolatok a boldogtalanokra, ez a gondolat imádságként fogamzik meg az égből, hol most örömmünnepet ül az Ur és az angyalok kara, mert megszületett az emberiség megváltója, a szabadság apostola, az Isten küldöttje, Jézus Krisztus: ma karácsony napja van.

Szerkesztői üzenet.

R. P. G. ureak helyben. Tiltakozó sorait csak lapunk nyílt téri rovatában közölhetjük.

D. J. ur. Temes-Kutas. Egyiket közöltük. A másika is rá kerül a sor.

NYILTTÉR.

(E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget sem a szerk. sem a kiadó.)

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a Ferencz József keserűviz valamennyi hashajtóvizet tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjünk hát azonnal Ferencz József keserűvizet.

MERCUR váltótőzlet
részvénytársaság,
BUDAPEST, V., Fürdő-utca 3. szám
vesz és elad

vidéki takarékpénztár- és bankrészvényeket, tőzsdén nem jegyzett papirokat.

és azokra, valamint minden egyéb értékpapir és sorsjegyre igen előnyös előleget folyósít.

Bank- és tőzsdéügyekben szakzerű felvilágosításra ingyen szolgál.

Bankosztály. Sorsjegyzosztály. Váltótőzlet
A m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítóhelye
Sorsjegyek csekély havi részletfizetésre, előnyös sorsjegytársaságok.

Sorsjegyhiztosítás: legolcsóbb díjszabás kiváratra bérmentve.

Rövid levélczim: MERCUR Budapest, Fürdő-utca.

Részvénytőke korona 1.000.000.

A Franklin-Társulat kiadása.

Magyar Remekírók

a magyar irodalom főművei

55 kötetben és ennek kiegészítője, a hat testes kötetben

Teljes Magyar Shakspere.

Épp most jelent meg nemzeti irodalmunk eme korszakos gyűjteményének **negyedik sorozata** s így most már 20 kötet került ki a magyar remekíróknak eme leggondosabb és legdiszesebb kiadásából, melynek rendkívül nagy elterjedése a nemzet minden rétegében eddigelé szinte páratlan.

A most megjelent negyedik sorozatot különösen a **Széchenyi-kötet** teszi érdekessé. Ezt **Berzevichy Albert** állította össze a legnagyobb magyar műveiből, s oly bevezetéssel látta el, mely esszé-irodalmunkban kiváló helyet fog elfoglalni.

Nagy figyelmet fog kelteni a **kuruz-költészet** kötete is, melyet **Erdélyi Pál** szerkesztett nagy rátermettséggel.

Ezekon kívül **Vörösmarty IV. kötete**, **Tompa II. kötete** és **Kisfaludy Sándor I. kötete** jelentek meg a sorozatban. Az utóbbihoz **Heinrich Gusztáv** irt oagszerű bevezetést.

A már előbb megjelent három sorozatban a következő művek jelentek meg:

Arany János munkái I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.

Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.

Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Zoltvány Irén.

Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczi Zoltán.

Kazinczy Ferencz műveiből. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Váci János.

Kölcsey Ferencz munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Angyal Dávid.

Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Kossuth Ferencz.

Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Koroda Pál.

Szigligeti Ede színművei I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Bayer József.

Tompa Mihály munkái I. kötet. Sajtó alá rendezte Léway József.

Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Endrődi Sándor.

Vörösmarty Mihály munkái I. II. és III. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Gyulai Pál.

A magyar Remekírók gyűjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona; az ennek kiegészítőjeként megjelent **Shakspere** összes művei 6 kötetbe kötve ára 30 korona, melyet a Magyar Remekírók **vevői** 20 korona kedvezményes áron kapják.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Faranklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.
(Budapest IV., Egyetem-u. 4.)

Fogak szájpaddás nélkül, és anélkül hogy a gyökerek eltávolítottának, 3 koronától. — Az általam készített és Párisban első díjat nyert fogsorokat mindenki azonnal megszokja, beszéd zavarokat nem okoz és kitűnően rághat vele. Régi fogsorok átalakíthatnak. Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek.

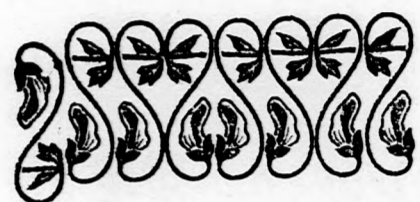
Grossmann S. fogtechnikai főnök, a Párisi fogorvosi akad. kiállításán a keresztel díszített aranyéremmel kitüntetve. Fogad reggel 8-órától, este 8-ig. Fogorvosi intézet: Budapest VII. Erzsébet-körút 50. I. emelet. (Royal szállóval szemben.) Foghuzás érzéstelenítve. Tartós Blombák! Szakorvosi rendelés d. e. 10-12-ig d. u. 5-7-ig. Vasár és ünnepnapokon is Mérsékelt árak, Részletfizetésre is.

Akác és Gleditschia magot vásárol és mintázott árajánlatot kér **FARAGÓ BELA** cs. és kir. udvari szállító Magyar Magpergető gyára Zala-Eegerszezen.

MINDEN RENDŰ ÉS RANGU tisztességes, szorgalmas ember **szakismeret nélkül állandó, vagy mellékfoglalkozásként több száz korona kényelmes havi jövedelemre tehet szert.** — Szíves ajánlatok foglalkozás és viszonyok megjelölésével a „**MERCUR** váltóüzleti részvénytársasághoz Budapest, V., Fürdő-utca 3.” **Részvénytöke 1.000.000 korona.**

ELSŐRENDŰ temetkezési vállalat más vállalkozás folytán azonnal eladó. Bővebb értesítést készséggel ad e lap kiadóhivatala.

Kender föld (160 □-öl) azonnal eladó. Bővebb értesítést e lap kiadóhivatala készséggel ad.

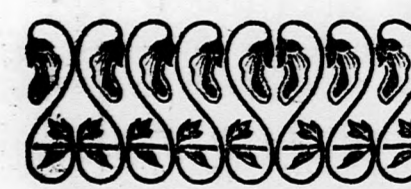

Az egész országban s különösen varró iskolákban be van vezetve. **Varrógép szétküldés** **BÉCS, VI., Strauss.** Mariahilferstrasse 62. Előnyösen ismert szétküldés tanítók hivatalnokok és egyesületek tagjainak.

Minden zörgés nélkül varr, s könnyű járatu, egyszerű szerkezetében feltűnően elegans a legutóbbi idők legfőbb tökéletesebb vívmánya. Ez idő szerint a legelőnyösebb családi gép lábajtásra, bezárható fedéllel.

Elektra 5 sz. 41 frt. — 4 heti próba idő és 5 évi írásbeli jótállás biztosított. Azon gépek, melyek a próba időben nem működnek kívánalom szerűen, saját költségemre visszaküldhetők s készséggel visszaveszem. Tanítóknak, hivatalnokoknak, nem különben privát személyeknek sok ezer WERTHEIM varrógépet teljes megelégedésre szállítottam, amelyek bármelyik megtekinthető.

Kérjen elismerő leveleket és árjegyzéket!

Egy hold szőlő (1600 □-öl) az Urbán-uton eladó. Bővebb értesítést ad e lap kiadóhivatala.

CREME IDEAL

A legjobb kéz- és arczenőcs, kiváló finom és illatos, elmulaszt mindennemű bőrküritést, szeplőt, májfoltot, pattanásokat stb. Nem zsíros, nappal is használható, mert nem látszik a bőrön, kitűnően tartja az arcport, azért mulatságok előtt kitűnően alkalmas.

Gyönyörű kiállításban ára 1 korona. — Venus mosdóvíz 1 korona és hozzávaló szappan 80 fillér. — Kapható a főraktárban

VÖRÖS KERESZT GYÓGYSZERTÁR TORONTÁL-SZÉCSÁNY. CSONGRÁDON: Wiesner Lajos gyógyszerész úrnál „SZT.-RÓKUS” gyógyszerész.

Betegek egészségesek lettek, gyengék erősek lettek.

Kiváló életelixir, híres orvos tudor által feltalálva, mely minden ismert bajt gyógyít. A csodával határos gyógyítások érettek el vele. A régi világ titka, a hosszú élet, meg van fejtve.

Évek hosszú során át türelmesen tanulva és kutatva a múlt poros aktáiban és a jelen orvosi tudományokban, dr. Wood amerikai orvos azt a

csodás kijelentést teszi, hogy 5 az életelixirt feltalálta és képes vele délszaki gyökerek keverésének segítségével, melyeket csak ő ismer és melyekből az életelixir előállított, a mi gyümölcse az évek óta tartó kutatásának minden betegségét, mely az emberi testet bántja, meggyógyítani. Semmi kétség, hogy az orvos az állítása valóság és a csodálatos gyógyítás, melyet naponként elért, nagyon is megalapozott bizonyít. Elmélete, melyvel előhozakodik, észleli: széleskörű tapasztalatokon nyugszik, melyeket éveken át az orvosi praxisban szerzett. Egyszerű szelvény se mulasztja el e csodás életelixirt, mint a hogy ő nevezi, megpróbálni. Egyes gyógyítások kiválóan figyelemreméltók s majdnem hihetetlenek, ha nem bizonyítanák hitelet érdemlő tanuk.

Az orvosok által feladott betegek családjának és barátainak teljes egészségben visszaadták. Rheumatizmus, neuralgia-gyomor-, máj-, vese-, vér- és lőrbetegségek és hólyagbajok eltűnnek mint hűvészet által. Főfájás, derékfájás, idegesség, hideglelés, aszkor, köhögés, hűlés, katarrius, bronchitis és minden torok és tüdőbaj vagy más egyéb szervek megjavulnak oly idő alatt, mely egyszerűen csodálatos.

Tisztítja az egész szervezetet, vért és szöveteket, az idegek normális erejét visszaadja és az egészség csakhamar ismét helyreáll.

Ára: 6 üveg 6 kor., 12 üveg 10 kor. A szétküldés utánvétel vagy a pénz előleges beküldése mellett várménnyesen történik. Megrendeléseket elfogad Petrovics Miklós, Budapest, IV., Bécsi-utca 2. sz.

Kopaszfejű voltam!

Kevés évvel ezelőtt fejem még kopasz volt. Atyám és nagypám is kopaszfejek voltak. Anyám haja természetből fogva nagyon gyér volt. Kibékültem azon gondolattal, hogy kopaszfejj maradok, míg egy napon, Svajcban való kirándulásom alkalmával, Epstein L. világhírű vegyész Baselből megismerkedtem, ki tőlem társalgásunk alkalmával rövidesen azt kérdezte, vajjon nem kívánom-e, hogy dús hajzattal bírjak?

Természetesen feleletet kíváncsi lévén, igenlően feleltem. Erre elbeszélte nekem, hogy egész életén keresztül a vegyészeti tanulmányozta és különösen a haj betegségeket foglalkozott. Szavai megerősítésére mindjárt adott is egy doboz «Sámson» nevű hajnövesztőt. Rövid ideig használtam a preparátust. Három hét múlva hajam ujulni kezdett és negyven nap múlva fejem teljesen be volt fedve. A kenőcs egy részét két barátomnak juttattam; az egyiknek, egy nőnek, haja majdnem teljesen kihullott. A hajtalaj erősbülése mindkét esetben bámulatos volt. Ezóta árusítom a «Sámson» pomádét, melyet a felfedezettől nyerem. Azon helyzetben vagyok, hogy mindkét nemre való egyenlően sikeres erős hatásának százakra menő példákkal szolgálhatok. Nem titkos szer. Nincsen számára fényes etikettim. A hajtalajra való rendkívüli táplálékerején kívül előnyei a haj növesztésében és annak fentartásában állanak. Kezeskedem, hogy a bőrre vagy hajra ártalmas alkatrészeket nem tartalmaz. Hogy mindenki szerez értékről meggyőződhesse, kívánatra bárkinek próbát küldök. Ha azután találja, hogy a haj nőni kezd, csakely árárt egy további mennyiséget küldök. 1 doboz 6 korona, 3 doboz 12 korona, 6 doboz 20 korona.

Főelárusító Magyarországi részére: **D. SCHÖN** Bécs, VI., Gumpendorferstrasse 35. Minden olvasónak, ki pontos címét velem tudatja és 20 fillért bétlyegben portó gyantát mellékel, azonnal egy kis próbát ingyen beküldök.

Próba ingyen!

Karcsúság és egyúttal tartós egészség elérésére tessék használni a növényekből készített **valódi keleti tündér-oseppeket.** Nincs erős test, nincs erős csipő, hanem fiatalos nyúltság, tetszetős alak, graciózus formájú test, az életmód változtatása nélkül. Teljesen veszélymentes, soványító kúra. Kellemes, egyszerű használati mód. Nem diéta. Nem gyógyszer. Természetes növénykivonatok, jótállás, hogy az egészségre nincs káros hatással. Természetes hatások. Csak elismerő nyilatkozatok.

Ezen orvosi kiválóságoktól jöhetnek taált cseppek nyúltsággá teszik a testet, de az egészségre nincs káros hatásuk, mint más készítményeknek. Nem hashajtó hatásúak, hanem direkt az emésztésre és a zsírszövet-sejtekre hatnak, az arcvonásokat ifjítják és a testet ruganyossá és erőssé teszik. **Kimaradhatatlan hatása** nőnél, férfinél és gyermeknél. Egy nagy üveg ára, sokáig eltart, 5 K., 3 üveg 12 K., 6 üveg 20 K. Szétküldés titoktartással utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése esetén. Megrendelések intézendők: **Petrovics Miklóshoz, Budapest, IV., Bécsi-utca 2.**

A szép kebel

a legelőkelőbb női báj, melyben a természet a legkevésbé békézi. A hölgyek tehát örömmel fognak értesülni, hogy létezik egy teljesen veszélytelen szer, melylyel a természetet szelid módon kényeztetjük, hogy e tekintetben kevésbé fukar legyen. Ez az előkelő hölgyek előtt már ismeretes szer a **valódi keleti Vénus-balzsam**, melyet a leghíresebb orvosok javallják és tényleg azon tulajdonsággal bír, hogy a kebleket kifejezli és újra helyrehozza, a szöveteket erősíti, a vállak csontkiugrásait elsimítja, a mennyiben a kebleknek egyáltalában bizonyos emelkedést kölcsönöz. Hatása abban áll, hogy a táplálék átváltozását plasztikus állapotba megkönnyíti és elősegíti, mely utóbbiak a kebel táján rakodnak le. A már egyszer elért siker a jövőben minden különös kezelés nélkül fennáll. Eltelt hatása folytán a **valódi keleti Vénus-balzsam** azoknál friss arcszínt kölcsönöz, az arcvonásokat szépíti és egészben fiatalít. Minden természet részére hasznos, épp úgy a kifejlődésben levő fiatal leány, mint már teljesen kifejllett asszony számára. Ugyanaz a sovány, hűszegény férfiaknál is hasonló szolgálatot tesz. Semmi esetben sem lehet a legkevésbé sem ártalmas az egészségre. — Ara egy nagy üvegnek, sokáig eltart, 5 kor., szétküldés titoktartás mellett, várménnyesen, utánvétellel vagy előleges fizetés ellenében. — Rendelések címzendők: **Petrovics Miklós, Budapest, IV., Bécsi-utca 2.**

1903. december 25.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem érték el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok báven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskátály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen olyan ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekbbségre, anélkül, hogy legkevésbébb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a leghaladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem. A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki ezínt egy levelezőlapon tudatja.

C Z I M :

Érmelléki első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyid.

AZ "ANGOL KIRÁLY" 1192
IV. KÁROLY 16 KÖRÜT
KLEIN ÉS SCHWAB
legnagyobb férfi-, fiu- és gyermek ruha — áruház.

Leg-icsőbb és legjobb bevásárlási forrás. — Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. — Képes árjegyzék ingyen —

Sohasem kínálkozik az életben oly ritka alkalom, hogy csekély 2 frt. 96 kr.-ért következő remek aranygyűjteményt kaphatni

12 da ab. 2 frt 96 kr.

1. Nickel horgony-rem zsebóra pontosan járó 3 évi jótállás mellett. 1. Valódi goldin pánczellánc vagy nickel, 3 drb. valódi goldin gyűrű legújabb facon Simmil briliánsal 2 drb. igen finom goldin nyakkendő, 2 drb. valódi goldin fülbevaló legújabb facon, 1 tok horgonyóra számára. 1 goldin brosch párisi system, 1 goldin, vagy nickel zsuzsu a láncra. Nem tetsző tárgy készséggel kiesereltetnek, vagy ára visszatérítettik, miattal minden risico ki van zárva. Hasonló hirdetések utánzatok. Mind e 12 remek ékszer a horgony rem. órával együtt 2 frt. 96 kr. A pénz előleges kiütés vagy utánvétellel kapható:

Kapellner & Holzner
óra és aranyru gyári raktár nagybani elírústás
KRAKAÓ, Dietel-utca 63 (Austria.)
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!

10—15 koronát kereshetnek naponként
ügynökök, házalók, állás nélküli kereskedő
segédek stb. Urak és hölgyek küldjék be
czimeiket Rotkel A. Budapest, VI. Vörösmarty-
utca 58.

CS. és KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ.

FERNOLENDT

czipófénymáz fekete és sárga czipók minden bőrminőséghez a legjobb fénymáz a világon és fényerém világos czipókhöz, a legszebb fényt adják és a bőrt *tarlossá* teszik. Elviselt, foltosczipók sárga, vagy barna bőrből a *Lypsin* (diszfénymáz) által, mintha ujakká lennének.

Alapított 1832. Gyári raktár Wien, I., Schulerstrasse 24. Kapható mindenütt.

<p>Képeskönyvek 3—5 éves gyermekek számára 10 fillértől 2 kor. 40 fillérig.</p> <p>Ifjúsági iratok 6—10 éves gyermekek számára 60 fillértől 3 koronáig.</p> <p>Mesekönyvek 10—15 éves gyermekek számára 1 koronától 5 koronáig.</p> <p>Emlékkönyvek. 80 fillértől 6 koronáig.</p>	<p>Képeslevelezőlap albumok 1 koronától 6 koronáig.</p> <p>Arckép albumok 2 koronától 10 koronáig.</p> <p>Novellák, elbeszélések 50 fillértől 2 koronáig.</p> <p>Napló jegyzetek 1 koronától 3 koronáig.</p> <p>Imakönyvek diszkötésben 2 koronától 10 koronáig</p>	<p>Művek diszkötésben bolti áron.</p> <p>Színművek (füzve) bolti áron.</p> <p>Tankönyvek (füzve és kötve) bolti áron.</p> <p>Üzleti könyvek 10 fillértől 8 koronáig.</p>	<p>Folyóiratok bolti áron.</p> <p>Notes könyvek 5 fillértől 2 koronáig.</p> <p>Hírlapok előfizetési árak szerint.</p> <p>Naptárak a hazai kiadók által kiadott összes fajtákban.</p> <p>Több fali, előjegyzési és tárczanaptárak</p>	
<p>Üzlet-megnyitás.</p> <p>Tisztelettel hozom tudomására Csongrád és vidéke t. közönségének, miszerint helyben a főtéren</p> <p>könyv- és papirkereskedést nyitottam.</p> <p>Üzletemet a szolid kereskedelem elvére alapítva bocsátom t. vevőim rendelkezésére, mely nem törekszik a nagyközönségben a laikust sem kihasználni. Tévedésből származó differenciákat mindenkor készséggel igazítok helyre; nem tetsző árukat — tiszta állapotban — becserelek, vagy a pénzt visszaadom. Nagybecsű látogatást kér kiváló tisztelettel</p> <p style="text-align: right;">Szilber J. Antal.</p>				
<p>Kő- és könyvnyomdai munkákat, ugym: Lakodalmi és bálai meghívókat, névjegyeket, számlákat, étlapokat, körleveleket, levél papirokat, czimkéket, ügyvédi, közjegyzői és községi nyomtatványokat a leggyorsabban szállítok csinos kivitelben jutányos árszámítás mellett.</p> <p>Kész nyomtatványok és Amateuor fényképészeti czikkekbendus választék.</p>	<p>Dobozos levélpapírok 50 fillértől 10 koronáig.</p> <p>Csokortartók 20 fillértől 50 fillérig.</p> <p>Virág levelek rózsa és borostyánlevél.</p> <p>Selyempapír minden színben virágkészítéshez.</p> <p>Virágdrótok 2 fillértől 8 fillérig.</p>	<p>Carton papírok (minden színben) 10 fillértől 20 fillérig.</p> <p>Itatós papírok 2 fillértől 20 fillérig.</p> <p>Szűrő papírok 2 fillértől 6 fillérig.</p> <p>Színes papírok 2 fillértől 20 fillérig.</p> <p>Copir papírok 6 fillértől 10 fillérig.</p>	<p>Író papírok 3 iv 2 fillér, 1 iv 1 fillér, 1 iv 2 fillér, 1 iv 3 fillér árákért.</p> <p>Iskolai táskák, hordszijak, 40 fillértől 6 koronáig.</p> <p>Körzők s minden egyéb rajzeszközök.</p> <p>Téntatartók, disz téntatartók.</p> <p>Ténták, tuschok minden színben.</p>	<p>Ragasztó mézgák 20 fillértől 1 koronáig.</p> <p>Rajzfestékek 6 fillértől 20 fillérig.</p> <p>Álarcok farsangi idényre.</p> <p>Üdvözlő kártyák minden alkalomra.</p> <p>Képes levelező-lapokban mindig ujdonságok stb.</p>

VÉGE

312

CC

2555